

BESLUT

2022-10-17 Dnr: 22/01623

SAKEN

Aktuellt, SVT2, 2022-05-11, inslag om vindkraft på Orkneyöarna; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget var ett reportage från brittiska Orkneyöarna utanför Skottland där man under några år har haft ett projekt gällande lokal elförsörjning. Programledaren påannonserade inslaget enligt följande.

En plats som har väckt enormt intresse är de skotska Orkneyöarna ute i Atlanten, norr om det skotska fastlandet. Här har man på bara några år skaffat sig ett överskott på grön el.

I inslaget berättade en reporter att solceller och vindkraftverk förser hushåll med värme och el, och att man har tagit ett steg längre genom att lagra el när det är molnigt eller inte blåser. I inslaget intervjuades en privatperson om olika energilösningar i sin bostad, en installatör som bland annat berättade om hur man kunde få olika energikällor att samverka, en forskare på European Marine Energy Center som berättade om försök med våg- och tidvattensenergi och en entreprenör och uppfinnare. Reportern sa bland annat följande om det lokala energiprojektet.

Ja, den här gröna energirevolutionen väcker nu hela världens intresse och det är inte bara på grund av klimatnyttan om man ska vara ärlig. Det handlar lika mycket om ekonomi, att det är mycket billigare att producera energi på det här sättet. Och med de nya osäkra tiderna är också idén om lokala kraftnät intressant för samhällen som på det sättet blir mindre sårbara.

Senare i inslaget sa reportern följande.

Men det finns fortfarande utmaningar. Här på Orkneyöarna producerar man visserligen 130 procent av öns energibehov, men ändå säljs det fortfarande kol på en del av bensenmackarna. Det är inte alla hushåll på ön som har råd att koppla upp sig mot den nya tekniken.

ANMÄLAN

Anmälaren anför att det var vilseledande att det påstods i inslaget att sol- och vindkraft samt lagring i batterier är det billigaste alternativet för elproduktion, och att det borde framgått att energi från kärnkraft är billigare och medför lägre koldioxidutsläpp än vindkraft.

Anmälaren är även kritisk till användningen av orden grön och hållbar bland annat när det gäller sol- och vindkraft.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför i huvudsak följande.

Reportageteamet besökte bland annat en familj som fick sin el från bland annat vindkraftverk och solceller. Som framgick av inslaget var detta billigt, men innebar också en kostnad för den enskilde initialt, vilket resulterade i att kol fortfarande användes.

Det lokala styret på Orkneyöarna har valt att satsa på dessa olika energiformer och inte på kärnkraft. Den jämförelse som anmälaren önskar har inte varit aktuell där. I inslaget gjordes inte heller någon sådan generell jämförelse utan formuleringarna ”billigare” och ”säkrare” var alltså orsaken till det internationella intresset av utvecklingen på Orkneyöarna. Kärnkraftens för- och nackdelar generellt, i omställningen till icke-fossil elproduktion, har SVT dock belyst i andra reportage.

Även om jämförelsen med kärnkraft inte gjordes i inslaget kan nämnas att när det gäller kostnader för olika energislag bedöms medelvärde för kostnaderna för olika sorters vindkraft som billigare än kärnkraft enligt Forskningsinstitutet Energiforsk. År 2021 publicerade de en stor studie om kostnaden för olika energislag till stöd för politiker och företag ”El från nya anläggningar”.

Användningen av ordet ”grön” som i till exempel grön teknik och grön energi användes som framgår av inslaget inte i marknadsföringssammanhang utan av externt medverkande och beskrivande i dagligt tal. Formuleringen får i sammanhanget anses vara gängse i dagligt tal för att beskriva el från sol-, vind- och vattenkraft.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att inslaget handlade om lokal elförsörjning genom sol- och vindkraft på Orkneyöarna. I inslaget gjordes det inte någon jämförelse mellan vindkraft och kärnkraft. Inslaget strider därmed inte mot kraven på opartiskhet och saklighet i denna del. Vidare konstaterar nämnden att användningen av begreppet ”grön el” i sammanhanget inte heller medför att inslaget strider mot dessa krav.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Kristina Åberg, Erik Fichtelius och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Maria Vallin.

För granskningsnämnden

Ulrik von Essen

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	ULRIK VON ESSEN
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_090655fdada66ff3b826844f5056be0e9f
DATUM & TID:	2022-10-17 07:57:06 +02:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-10-17 07:57:13 +02:00
Ref: 50947SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)